

OKUL

SOSYAL

HİZMETİ

Çevirenler:
Yasemin Özkan
Elif Gökçearslan

**D A V I D R .
D U P P E R**

 **PEGEM
AKADEMI**

David R. Dupper

Çevirenler: Yasemin ÖZKAN - Elif GÖKÇEARSLAN

OKUL SOSYAL HİZMETİ

ISBN 978-625-7582-66-7

Kitabın orijinal adı: School Social Work: Skills and Interventions for Effective Practice

Yazarı: David R. Dupper

Baskı sayısı: 1. Baskı

ISBN: 978-0-4713-9571-3

Yayınevi: John Wiley & Sons International Rights, Inc.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2022, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Mayıs 2022, Ankara

Yayın-Proje: Nisanur Uzunlu

Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Çetin

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Dr. David. D. Dupper, Tennessee Üniversitesi Knoxville Kampüsü Sosyal Hizmet Bölümünde Profesördür. Yüksek lisans ve Doktora derecelerini Florida State Üniversitesinden almış, akademik kariyeri öncesinde, Dr. Dupper sekiz yıl boyunca Florida, Pinellas bölgesindeki "Öğrencilerin Okuldan Uzaklaştırılmasına Alternatifler Programında (PASS)" çalışmıştır. Buna ek olarak, risk altındaki ortaokul öğrencilerinin okuldan atılmalarını önlemeye yönelik başlatılan "Modern Okul Uyum Programı (MSAP)" adlı bir Pilot uygulamanın koordinatörlüğünü yapmıştır. Daha sonra, Florida Leon bölgesinde iki yıl boyunca okul sosyal hizmet uzmanı olarak hizmet vermiştir.

Risk altındaki çocukların okul başarısını arttırmaya dönük çok makale yazmış olan Dr. Dupper'ın özellikle ele aldığı araştırma konusu, cezalandırıcı okul disiplini politikaları ve uygulamalarına alternatifler geliştirmek ve değerlendirmektir. *Social Work in Education ve School Social Work Journal* dergilerinin yayın kurullarında görev almış, hâli hazırda *Children and Schools* (önceden bilinen adıyla, *Social Work in Education*)'da danışman editör olarak görev almaktadır. Tennessee Üniversitesindeki görevinden önce, Dr. Dupper Urbana-Campaign'de bulunan Illinois Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümündeki sosyal hizmet uzmanlaşma programında fakülte üyesi ve başkanı olarak görev almıştır.

Dr. Dupper Tennessee Knoxville'de eşi Ann ve üç kızı Amy, Christine ve Laura ile yaşamaktadır.

Bu kitabı birkaç nedenle kaleme aldım. Okul sosyal hizmet uzmanları kapsamlı bir biçimde eğitilmekte ancak görev aldıkları okullarda bu zamanlar çok sınırlı şekilde yararlanılmaktadır. Bu kitap, okul sosyal hizmet uzmanlarının genişlemiş rol ve görevlerini tanımlamakta, uygulamaya yönelik araştırmayı güçlendirmekte ve araştırma ile okul sosyal hizmeti arasındaki "uçurumu" kapatmaktadır. Son zamanlardaki çalışmalar okul ortamlarında deneysel olarak desteklenmiş müdahale bilgisini zengin bir şekilde sağlarken, literatürün büyük bir kısmı psikolog ve eğitimcilerin bakış açısıyla yazılmıştır. Sosyal hizmet uzmanları için etkili müdahaleye destekleyen nitelikte az da olsa bir literatür bulunmasına rağmen, bu çalışmalar ne derlenmiş ne de sonuçları açısından, sosyal hizmet öğrencileri ve uygulamacıları için değerlendirilmiştir. Diğer bir deyişle, okul ortamlarında "kim çalışır" sorusunun cevabına yönelik bilgi temelli geçtiğimiz yıllar boyunca önemli derecede artmış olsa da bu bilginin okul sosyal hizmeti alanındaki öğrenciler ve okul sosyal hizmet uzmanlarına yönelik özel bir formatta sunumu henüz gerçekleştirilmiştir. Bu kitabın öncelikli amacı söz edilen ihtiyacı karşılamaktır - okul sosyal hizmeti öğrencileri ve uzmanları için okullarda karşılaşılan çeşitli sorunlara yönelik kanıtlanmış ve gelecek vaat eden, gelişimsel açıdan uygun müdahalelerin bir özeti sunmaktır.

Öğrenci odaklı müdahaleler konusunda kapsamlı bilgi sağlamanın yanı sıra bu kitap, sınıfları, okulları, aileleri, komşuları ve toplulukları değişim için hedef alan programlarını, okul sosyal hizmet öğrencileri ve uzmanlarına tanıtmaktır. Kitabın bir bölümü sadece okulun kendine özgü örgütsel yapısı ve politik ortamı içerisinde etkili bir şekilde çalışabilmek için gereken bilgi ve becerilere ayrılmıştır. Okul sosyal hizmet uzmanlarının ortaya çıkan ve asli rollerinden biri olan danışmanlığın yanında, risk altındaki çocukların okul başarılarını geliştirmek amacıyla okul-toplum işbirliğini kurmak ve devam ettirmekle ilişkili uzmanının rollerine ilişkin bölümler de bulunmaktadır. Okullardaki şiddete ilişkin gittikçe artan endişelere karşılık bu kitap öğrenci odaklı ve kapsamlı şiddet önleme programlarının açıklamalarını da içermektedir.

Okullar çocuğun, ailenin, toplumun yaşamında kuşkusuz çok önemli yer tutan ortamlardır. öocuğun sosyalleşme sürecinde aileden sonra ikinci en önemli yerdir okul. Okulçocuđa pek çok rol ve sorumlulukların kazanıldığı bir öğrenme ortamı sağlayarak onun toplumsal katılımını da destekler. Bu öğrenme süreci yalnızca rol ve sorumlulukları aktaran formal bir ortam değildir. Aynı zamanda okul tam da çocuğun yaş dönemi özellikleri/ ihtiyaçları dikkate alındığında onun için vazgeçilmez olan akranları ile ilişki zemini hazırlayan ve öğretmenlerinin koruma ve sevgi ile sarmaladığı güvenli sığınaktır. Okul çocuğa ihtiyacı olan oyun ortamlarını sağlayan bir enerji boşaltma alanı olmakla birlikte “sevmek ve bilmek” gibi varoluşumuzu anlatan bu iki temeli çocuklarımızın sağlıklı büyümesi ve gelişmesi için sunmalıdır.

Bilgi, güven, sevgi, destek, ilişki, onarma, sosyalleşme, öğrenme, sorumluluk kazanma, kurallar, değerler, eğlence, kendini gerçekleştirme... Anılan tüm bu kavramların pozitif bir biçimde var olduğu ortam olmalıdır okullar.

Tüm öğrencilerin özellikle sosyal, duygusal öğrenme ve zihinsel sağlık ihtiyaçları alanlarında desteklemek için odaklanmış bir erişim sağlar, sağlamalıdır okul. Ancak bir çocuğun temel çocuk haklarından biri olan sağlıklı büyüme ve gelişmesi hakkı ile eğitilme hakkı maalesef her zaman layıkı ile gerçekleşmemektedir. Çocuğun içinde bulunduğu ailesinin yaşam koşulları, ebeveynlik yetenekleri ona hakkı olan bu ortamı sunmamaktadır.

Okul çağındaki çocukların eğitim haklarına ulaşmaları ve bu haklar kapsamında öğrenmelerini engelleyecek/güçleştirecek

-bedensel engel – mental gerilik,

-yoksulluk,

-aile içinde yaşanan çeşitli sorunlar (ev içi şiddet, istismar, iflas, işsizlik, bağımlılık gibi)

Tüm aileyi etkileyen yaşam olaylarından;

-Ölüm, süređen hastalık,

-Bir aile bireyinin evden ayrılması gibi nedenler bu olumsuz yaşam koşulları için örnek oluşturabilir.

Diğer taraftan okullar her zaman ocuğun gelişmesinde aileyi destekleyen ikinci sevgi ve güven ortamı olamamaktadır. Ya da eğitim hakkını destekleyebilen bir çevre olmak için yeterince başarılı değildirler.

Küresel salgını yaşadığımız bu iki yıl özellikle çocuk ve gençler için oldukça zorlu geçti. Ne yazık ki, COVID-19'un bireyleri ve toplulukları olumsuz etkilemesine hepimiz birçok açıdan tanık olduk. Çocuk ve gençlerimizde depresyon ve kaygı artışının gösterdiği cesaret kırıklığının yerleştiğini gördük. Benzer şekilde, öğrenciler fırsat eşitsizliklerden (uzaktan eğitime erişim, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kırsal yerleşim yerleri), ihtiyaç duyulan kaynakların eksikliğinden (teknolojik donanımın yetersiz olması, internet erişimin olmaması gibi) şiddetten, keder ve kayıptan ve korku, endişe ve cesaretin kırılmasına katkıda bulunan diğer birçok faktörden etkilendiler...

Tam da böylesi olumsuz iklim koşullarında ya da bir insanın ve içinde bulunduğu grupların ve hatta toplumun yaşamında olası krizler düşünüldüğünde okul sosyal hizmeti, öğrencilere umut veren, ruh sağlığı hizmetleri sunan ve öğrencilerin ihtiyaçlarına daha iyi cevap verecek sistem değişikliğini savunan boşlukta durmaktadır. Ülkemizde her ne kadar psikolojik danışma ve rehberlik alanında değerli meslek elemanları okullarda hizmet vermiş olsa da mevcut yapı değerlendirildiğinde; var olan hizmetlerin canlandırılması ve bunun yanı sıra özellikle bu yaş grubundaki çocuklar ve ailelerine sosyal hizmet müdahalelerinin uygulanması ve "Okul Sosyal Hizmeti Uygulaması"nın başlatılması, okullarda çocuk refahı alanında yapılan çalışmaların, çok disiplinli bir yaklaşımla ve ekip çalışmasıyla, hedefe ulaşmada verimlilik sağlayacaktır.

Okul sosyal hizmet uzmanları, öğrencilerin akademik başarıya ulaşmalarına yardımcı olmak için okul, ev ve toplum arasında ayrılmaz bir bağlantıdır. Okul disiplini politikalarının oluşturulmasında, ruh sağlığı müdahalesinde, kriz yönetiminde ve destek hizmetlerinde liderlik sağlayarak, öğrenciler ve ailelerin yanı sıra doğrudan okul idareleri ile birlikte çalışırlar. öğrencilerin başarılı olmasına yardımcı olmak için disiplinler arası bir ekibin parçası olarak, okul sosyal hizmet uzmanları aynı zamanda öğrencilerin başarısını savunurken okullar da toplumsal katılımı kolaylaştırır.

Okul Sosyal Hizmeti dinamik ve güçlü bir meslektir. Okul Sosyal Hizmet Uzmanları, okul ekibine benzersiz bir bakış açısı getirir. Bu alan ve mesleğimiz, marjinalleştirilmişlere ses verir, insan hakları için konuşur ve sistem değişikliği için ihtiyaçları inceler ve savunuculuk yapar. Sosyal Hizmet ayrıca kültürel yeterliliğe de değer verir. Okul Sosyal Hizmet Uzmanları, durumlara kültürel alçak gönüllülikle yaklaşarak, danışanların bakış açısına ve kendi kaderini tayin etme hakkına saygı duyarak ve kültürel olarak duyarlı hizmetler arayarak saygıyı artırır. Sosyal Adaletle sıkı sıkıya bağlıdır. Mesleğimizin katkıları, öğrencilerin, ailelerin ve okul topluluklarının başarısı ve esenliği için hayati öneme sahiptir.

Zorunlu eğitimin getirilmesinden sonra öğrencilerin temel çocuk haklarından biri olan eğitim hakkından eşit bir biçimde faydalanması ve bu eğitim ve öğrenme hakları önündeki tüm engellerin ortadan kaldırılmasını amaçlayan okul sosyal hizmetini anlatan Türkiye'de ilk kitap olma özelliğini taşıyan bu kitap, okul sosyal hizmet uzmanlarının uygulamalar gerçekleştirebilmesi amacıyla bir rehber niteliğinde hazırlanmıştır. Bu bağlamda kitap, okul sosyal hizmet uygulaması için "ekolojik bakış açısı" ile "okul sosyal hizmet uzmanının rol ve görevleri" ve "okul sosyal hizmetinin kısa bir tarihçesi"ni içermektedir. Kitap ayrıca içe ve dışa dönük davranış problemlerini, okullarda yaşanan sosyal problemleri, özürllü çocuklara yönelik öğrenci temelli müdahaleleri, okullarda yaşanan şiddeti önlemeye yönelik barışçıl programları, hassas öğrenci grupları yararına yapılan müdahaleleri, danışman ve takım üyesi olarak sosyal hizmet uzmanının görev ve sorumluluklarını, okul sistemine aile ve toplumun katılımını sağlamaya yönelik programları, okuldaki sosyal hizmet uygulamasının ve sistem odaklı müdahalelerin değerlendirilmesini kapsamaktadır.

Bu kitabın her bölümü bir vaka çalışmasına bağlı tartışma soruları ile desteklenmiş olup,

* Okul-sınıf ortamında; aile, mahalle ve toplumda değişim yaratan umut verici programları,

*Okulda uygun bir politik ortam yaratmada, okul yönetimi için gerekli bilgi ve becerileri sunmaktadır.

Bu bölümler ayrıca, okul sosyal hizmet uzmanlarının, risk altındaki öğrencilerin akademik başarılarını artırma konusunda "okul ve toplum iş birliğine dayalı ara buluculuk rolü" ile "okul yönetici ve öğretmenlerine danışmanlık rolü" nun önemini vurgulamaktadır.

Ayrıca Türkçe çeviriyi okuyarak baskı öncesinde önerileriyle kitaba katkıda bulunan Prof. Dr. Kasım Kıroğlu'na teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Yasemin Özkan

Nisan 2022

Hacettepe Üniversitesi İİBF Sosyal Hizmet Bölümü

Hacettepe Üniversitesi Okul Sosyal Hizmeti uygulama ve Araştırma Merkezi

TEŞEKKÜRLER

Bu kitabın yazım sürecinde sayısız şekilde bana yardımcı olan birkaç kişiye derin saygılarımı belirtmek isterim. Catherine Dulmus ve John Wodarski ilk başta bu çalışma için beni teşvik etmişlerdir. Ayrıca Karen Sowers'e bana inanması ve bu proje boyunca sürekli teşvik etmesi nedeniyle minnettarlığımı sunmak isterim. John Kackley'i "Shool Survial Group"un (bknz. Ek) asıl yazarı olarak belirtmek isterim.

Aynı zamanda Nancy Meyer-Adams'a çalışması ve bu proje boyunca birçok işteki asistanlığı için teşekkür ederken, Kathy Davis'e "güne dinç başlayarak" bu çalışmanın son aşamalarındaki önemli işlerde verdiği destek için şükranlarımı sunarım. Bunun yanında, Gary Shaffer, Vaughn Morrison ve Catherine Dulmus'a yapıcı geribildirimleri ve gelişmeye yönelik önerileri için teşekkür ederim. Sylvia Nash'ın muhteşem editörlük becerileri, LeeAnn Killon'un tabloları hazırlamadaki yardımları ve Natalie Crippen'in yazım ve çizimler konusundaki yardımları için problemini düzeltmiştir. Kristi Brookshire her bölümün başında görülen vaka betimlerinin büyük bir kısmını yazmış olup Marcus Adams ise sanatsal becerilerini kullanmıştır (bknz. Şekil 11.1). Bunun yanı sıra, iş hayatımı düzenleyen ve bu proje süresince desteğinin son derece değerli olduğunu düşündüğüm asistanım Linda Broyles'e de teşekkür ederim. Ayrıca, Wiley'deki editörüm Tracey Belmont'a geribildirimleri ve proje süresince gösterdiği heyecanlı teşvik ediciliği için teşekkür ederim. Hepsinden önemlisi, eşim Ann ve kızlarım Amy, Christine ve Laura'ya bu kitabı yazdığım tüm aylar boyunca verdikleri sarsılmaz destek ve sabır için teşekkür ederim; sizi seviyorum!

D. R. D.

Kısım 1 Temeller 1

Bölüm 1 _____

Okul Sosyal Hizmet Uzmanları: Tarihsel Gelişim, Roller, İşlevler 3

Giriş 4

Okul Sosyal Hizmet Uygulamalarını Düzenleyen Bir
Yaklaşım: Ekolojik Perspektif 4

Okul Sosyal Hizmet Uygulamalarının Etik Boyutları 6

Okul Sosyal Hizmet Uzmanları ve Diğer Profesyonel
Destek Personelinin Roller ve Görevleri 8

Temel Eğitim Kanunları ve Mahkeme Kararlarını
İçeren Okul Sosyal Hizmetinin Kısa Bir Tarihi 10

Özet 16

Tartışma Soruları 16

Ek Kaynaklar 17

Bölüm 2 _____

Okulun Politik Çevresi ve Sosyal Organizasyonlar 19

Giriş 20

Organizasyonel Yapı ve Okul Süreçleri 20

Okulun Kültürü ve İklimi 23

Okulun Politik Ortamı 25

20-60-20 Okul Değişim Teorisi 27

Özet 29

Tartışma Soruları 29

Ek Kaynaklar 30

Kısım 2

Öğrenci Odaklı Müdahaleler 31

Bölüm 3

Dışa Dönük Davranış Problemleri 33

Giriş 34

Sınıf İçi Davranış Problemlerinin Doğası ve Kapsamı 34

Okullarda Zorbalık Davranışının Doğası ve Kapsamı 35

Okullarda Akran Cinsel Tacizlerinin Doğası ve Kapsamı 36

Şiddet Gösterme Potansiyeline Sahip Öğrencileri Değerlendirme
Yönergeleri 38

Dışa Dönük Davranışsal Problemlere Odaklanan Kanıtlanmış Öğrenci
Odaklı Müdahaleler/Programlar 40

Kişilerarası Bilişsel Problem Çözme (KBPÇ) 43

İkinci Adım 43

Çok Sistemli Terapi (ÇST) 44

Alternatif Düşünme Stratejilerinin Geliştirilmesi (ADSG) 44

Olumlu Ergen Tercihleri Eğitimi (OETE) 45

Çeteye Karşı Direnç Eğitimi (ÇKDE) 45

Okuldan Uzaklaştırma ya da Atma Cezalarının Alternatifleri 47

Özet 50

Tartışma Soruları 50

Ek Kaynaklar 51

Bölüm 4

İçe Dönük Davranış Problemleri 53

Giriş 54

Endişe ve Korku 54

Yalnızlık ve Utangaçlık 55

Yas Tutma (Acı Çekme) 56

Depresyon ve İntihar 56

İçedönük Davranış Problemlerinin Üstesinden Gelmek İçin	
Kanıtlanmış ya da Umut Vaat Eden Öğrenci Odaklı Müdahaleler	59
Endişe ve Korku	59
Yalnızlık/Utangaçlık	61
Yas Tutma (Acı Çekme)	62
Depresyon ve İntihar	64
Özet	66
Tartışma Soruları	66
Ek Kaynaklar	67

Bölüm 5

Sosyal Problemler	69
Giriş	70
Okuldan Kaçma	70
Okulu Bırakma	71
Evsizlik	73
Koruyucu Bakım	74
İhmal ve İstismar	74
Boşanma ve Ayrılma	76
Madde Bağımlılığı	77
Gençlerde Cinsel Davranışlar/Hamilelik/Ebeveynlik	78
Sosyal Problemler Yaşayan Çocuk ve Gençleri Hedef Alan Kanıtlanmış ya da Ümit Vaat Eden Öğrenci Temelli Müdahaleler	79
Özet	84
Tartışma Soruları	85
Ek Kaynaklar	85

Bölüm 6

Özrü Olan Çocuklar	87
Giriş	88
IDEA ve 1997'de IDEA Maddelerinde Yapılan Değişikliklere Genel Bir Bakış	88
Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (The Individualized Education Program - IEP)	91

İşlevsel Davranışsal Değerlendirmeler ve Pozitif Davranışsal Müdahaleler ve Destekler	91
Sosyal Gelişim Çalışması (The Social Developmental Study - SDS)	92
Hiperaktivite ve Dikkat Eksikliği Bozukluğu (ADHD)	94
Duygusal Bozukluk (DB)	96
Öğrenme Bozuklukları (Learning Disabilities - LD)	98
Otizm	99
Engeli Olan Öğrencileri Hedefleyen Umut Veren Müdahaleler	100
Özet	101
Tartışma Soruları	101
Ek Kaynaklar	102

Kısım 3

Sistem Odaklı Müdahaleler **105**

Bölüm 7

Okul-Temelli Önleme Programları **107**

Giriş	108
Örnek Okul-Temelli Önleme Programı	109
Şiddeti Önleme Programları	109
Zorbalığı Önleme Programı	112
Madde Bağımlılığının Engellenmesi İçin Programlar	114
Okula Devamsızlığın Önlenmesi İçin Programlar	116
Cinsel İstismarın Engellenmesi İçin Programlar	116
Genç Kızlarda Hamileliğin ve Cinsel Yollar ile Bulaşan Hastalıkların Önlenmesi İçin Programlar	117
Okulları Dönüştürmek İçin Düzenlenmiş Yenilikçi Programlar	118
Özet	121
Tartışma Soruları	121
Ek Kaynaklar	122

Bölüm 8**Hassas Öğrenci Grupları Yararına Yapılan Müdahaleler 123****Giriş 124**

Bilinen ya da Varsayılan Gey ya da Lezbiyen Cinsel Eğilimden Dolayı
Zarar Görme 124

Renginden Dolayı Zarar Gören Öğrenciler 125

Ceza Sistemi Tarafından Cezalandırıldıktan Sonra Okula Tekrar
Entegre Edilen Öğrenciler 126

Hassas Çocuk Gruplarının Okul Başarısını Artırmak İçin Dizayn Edilmiş
Olan Müdahaleler 127

Herkes İçin Başarı 130**Özet 133****Tartışma Soruları 133****Ek Kaynaklar 134****Bölüm 9****Danışmanlar ve Takım Üyeleri Olarak Okul Sosyal Hizmet
Uzmanları 137****Giriş 138**

Neden Danışmanlık? 138

Öğretmenler Neden Danışmanlık Aramaktadırlar? 139

Okullarda Danışmanlığın Tanımlayıcı Özellikleri 140

Danışmanlık İlişkilerinde Kaçınılması Gereken Tuzaklar 142

Danışmanlık İlişkilerinde Var Olan Tuzaklar: Bir Durum Örneği 143

Okul Takımları ve Etkin İşbirliği 143

Sınıf İçi Davranış Problemlerini Önlemek İçin Dizayn Edilmiş Olan Stratejiler
ve Programlar 145

Özet 149**Tartışma Soruları 149****Ek Kaynaklar 150**

Bölüm 10

Okulların Yapılandırılmasına Ebeveynlerin ve Toplumun Dâhil Edilmesi 151

Giriş	152
Sosyal Hizmet Uzmanlarının Rollerini İlgili Yeni Bakış Açıkları	152
Okul-Toplum İşbirliğinin İnşa Edilmesinde Karşılaşılan Güçlükler	153
Kanıtlanmış ve Umut Vaat Eden Okul-Toplum İşbirliği ve Girişimleri	156
21. Yüzyılın Okulu (21C)	157
Özet	164
Tartışma Soruları	164
Ek Kaynaklar	165

Kısım 4

Okul Sosyal Hizmet Uygulamasını Değerlendirme 167

Bölüm 11

Öğrenci-Odaklı Müdahalelerin Değerlendirilmesi 169

Giriş	170
Sürece Karşı Sonuç Değerlendirmesi	170
Öğrenci-Odaklı Müdahalelerin Değerlendirilmesinde Kullanılan Ölçümlerin Kategorileri	171
Altı Yaşındaki Bir Çocuk ile İRS'nin Nasıl Kullanılabileceğinin Gösterilmesi	174
Araştırma Dizaynları	176
Özet	179
Tartışma Soruları	179
Ek Kaynaklar	180

Bölüm 12

Sistem-Odaklı Müdahalelerin Değerlendirilmesi 183

Giriş	184
Sistem-Odaklı Müdahaleleri Değerlendirmek İçin Ölçümler	184

Yeni Programların Başarılı Bir Biçimde Planlanması, Uygulanması ve Değerlendirilmesi İçin Yönergeler	190
Kapsamlı Kaliteli Programlama (Comprehensive Quality Programming - CQP)	192
Özet	194
Tartışma Soruları	195
Ek Kaynaklar	196

TEMELLER

Bu bölüm kitabın geri kalan kısmı için bir bağlam ve temel sağlar. 1. Bölüm okul sosyal hizmet uygulaması, okul sosyal hizmet uzmanlarının rolleri ve görevleri, büyük eğitim mevzuatını ve okul sosyal hizmetine etki eden ve devam etmekte olan mahkeme davalarını içeren okul sosyal hizmetinin kısa bir tarihi için düzenleyici bir çerçeve olarak ekolojik perspektifi tartışarak okul sosyal hizmet uygulaması için hem tarihi hem de teorik bir bağlam sağlar. Tarih, mevzuat, mahkeme kararları ve teorinin nasıl şekillendirildiklerinin ve okul sosyal hizmet uygulamasını nasıl etkilediklerini anlamaya ek olarak, okul sosyal hizmet uzmanlarının çalışması gereken benzersiz organizasyonel ortamı da anlamak gereklidir. 2. Bölüm okulun ayırt edici organizasyonel yapı ve süreçlerini ve bunların sosyal hizmetin hizmetlerinin sunumu üzerine etkisini tartışır. Bu bölüm ayrıca okulun politik çevresi, politik 'anlayış'ının gelişimi ve 20-60-20 okul değişim teorisini tartışır.

Okul Sosyal Hizmet Uzmanları: Tarihsel Gelişim, Roller, İşlevler

Bölüm 1

Bu bölümde şu konuları ele alacağız:

- *Okul sosyal hizmet uygulamaları için bir organizasyonel çerçeve olarak ekolojik bakış açıları.*
- *Okul sosyal hizmet uygulamalarının etik boyutları.*
- *Okul sosyal hizmet uzmanının ve diğer destek personelinin rolleri ve görevleri.*
- *Temel eğitim yasaları ve mahkeme durumlarını içerecek biçimde okul sosyal hizmetinin kısa bir tarihi.*

Anderson Lisesi'nde sosyal hizmet uzmanı olan Susan, devamsızlık ve kavga etme nedeni ile okuldan uzaklaştırma cezası alan 16 yaşındaki Becky ile ilgilenmeye başladı. Becky ile gerçekleştirdiği ilk birkaç seans boyunca Susan, Becky'nin depresyonda olduğunu, alkolik bir annesi ve kendisine cinsel istismar uygulayan ve şu anda işlediği bir suçtan dolayı hapiste olan bir babası olduğunu öğrendi. Becky annesini tek destek sistemi olarak tanımlamaktaydı ve genellikle aşırı sarhoş olan annesi ile geceleri ilgilenmek zorunda olduğu için uyuyup kalmakta ve okula gelememekteydi. Becky'nin insanlara karşı duyduğu derin güvensizlik, onu okuldaki diğer öğrencilerden uzaklaştırmıştı. Bu güvensizlik, tahrik edildiğinde, Becky'nin hemen kavga başlatması ile sonuçlanmaktaydı.

Becky'nin destekçisi olarak Susan, Becky'nin sosyal destek sistemini güçlendirmek ve onun okula devamını sağlamak için bazı farklı roller üstlendi. Susan, müraaatçısının temel iletişim becerilerini geliştirmek için Becky ve annesi ile birkaç toplantı yaptı. Susan Becky'nin annesine, ayrıca bölgede bulunan tedavi merkezleri ile ilgili bilgi ve telefon numaraları verdi. Ayrıca, Susan, Becky'nin öfke kontrol eğitimi alarak sınırlarını kontrol edebilme becerisini geliştirebilmesi için onunla haftada bir görüşme yaptı.

Gittikçe artan sayıda sosyal hizmet uzmanı okullarda doğrudan hizmet sunmaktadır. Amerikada okullarda öğrencilere hizmet vermekte olan 9000'den fazla sosyal hizmet uzmanı bulunmaktadır (Torres, 1996).

Giriş

Yukarıda sunulmuş olan vakada görüldüğü gibi, Susan müracaatçısına yardımcı olurken pek çok rol üstlenmektedir. Onun aynı zamanda arabulucu, bağlantı kurucu, savunucu, danışman, eğitici ve toplum organizatörü gibi pek çok role de sahip olduğu varsayılmaktadır. Bu farklı rollerin tamamına ve bunların gerektirdiği becerilere, etkin bir okul sosyal hizmet uzmanının sahip olması gerekir.

Bu bölümde okul ortamında karşılaşılan çok çeşitli problemleri ele alırken ekolojik perspektifi kullanan sosyal hizmet uzmanlarının üstlenmesi gereken rolleri ve okul sosyal hizmet uygulamalarının bazı etik boyutlarını ele alacak ve okul sosyal hizmet uzmanları, rehber öğretmenler ve okul psikologlarının işlevleri arasında var olan benzerlik ve farklılıkları karşılaştıracamız. Ayrıca halen okul sosyal hizmet uygulamalarını etkilemeye devam etmekte olan okul sosyal hizmetinin tarihsel gelişimi, kısa bir şekilde özetlenecek ve ulusal eğitim yasaları ve mahkeme kararları ele alınacaktır.

Okul Sosyal Hizmet Uygulamalarını Düzenleyen Bir Yaklaşım: Ekolojik Perspektif

Okul sosyal hizmet uzmanları, öğrencilerin göstermiş oldukları yanlış davranışları ve öğrenme güçlüklerini, onları dışlamayan bir bakış açısıyla ele almalı ve müdahale geliştirmelidir. Ekolojik perspektif, öğrencilerin çevresel faktörler ile etkileşimine odaklanmaktadır. Ekolojik bakış açısı içinde, her bir çocuk, çeşitli sosyal sistemlerinin (örneğin, okul, aile, mahalle, arkadaş grubu) ayrılmaz bir parçası olarak görülür (Apter & Propper, 1986). Bu bakış açısı okul sosyal hizmet uzmanlarının, öğrenci problemleri ile ilgili bakış açılarını ve müdahalenin olası hedeflerini genişletmelerini sağlar. Bu yaklaşımda problemler, çocuğun kendisinden kaynaklanan bir durum olarak görülmemekte aksine problemlerin çocuk ile onu çevreleyen ortamlar arasındaki iyi bir uyumun olmayışından kaynaklandığına dair bir bakış açısı vurgulanmaktadır. Bu bakış açısına göre okul ortamında var olan ve beklenen akademik ve sosyal görevler, davranış bozukluğu ve öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler için üstesinden gelinmesi imkânsız zorluklara neden olmaktadır. Yani, okul ortamı içinde, çocuklar ve gençler tarafından yaşanan problemler, okul ortamının gerektirdiği akademik ve sosyal görevler ile çocuk ya da gençlerin akademik ya da davranışsal becerileri arasında var olan bir uyumsuzluk olarak görülmektedir (Schinke & Gilchrist, 1984). Bu uyumsuzluğun üstesinden gelmek için okul sosyal hizmet uzmanları sadece çocuğa değil çevreye de odaklanmalıdır. Yani, sosyal hizmet uzmanları öğrencilerin baş etme kapasitelerini geliştirmenin yanı sıra çevresel bazı özel sorunları da görebilmeli ve ele almalıdır. Germain